

N:o 101.

Af herr **Ahlstrand**, i anledning af Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om anslag till ett nytt hospital å Frösön invid Östersund.

Kungl. Maj:t föreslår i årets statsverksproposition under sjetta hufvudtiteln, att Riksdagen måtte för uppförande af ett nytt hospital å Frösön invid Östersund bevilja ett anslag af 2,308,500 kronor och däraf på extra stat för år 1910 anvisa 150,000 kronor.

Behovvet af ett nytt hospital för de fyra nordligaste länen är oafvisligt, men valet af Frösön såsom plats för detsamma synes mindre väl motiveradt. Man har, såsom af statsrådsprotokollet framgår, haft att välja mellan den af Kungl. Maj:t nu föreslagna platsen och ett omedelbart intill Umeå stad beläget område, hvilka bägge af den för utseende af plats för hospitalet tillsatta kommissionen befunnits för ändamålet lämpliga. Att man icke gärna kan för valet af Frösön åberopa dess geografiska läge, synes framgå däraf, att, enligt kommissionens egen uppgift, af 400 patienter från Västerbottens, Västernorrlands och Jämtlands län 234 vore att förvänta från de bägge kustlänen och endast 166 från Jämtlands län. Det synes mig, som om kommissionen häraf bort draga den slutsatsen, att Umeå vore lämpligare beläget »med hänsyn till de områden, från hvilka anstalten kan hämta sin klientel». Med hänsyn till järnvägsförbindelserna inom dessa områden erkänner kommissionen, att Umeå har företrädet för närvarande, men hänvisar till den förbättring i detta hänseende, som i framtiden, då den s. k. inlandsbanan kommer till stånd, är att förvänta för Östersund. *Om och när* denna bana kommer till stånd, är dock, som

bekant, en så oviss sak, att den absolut icke bort tagas med i räkningen. Ett förhållande, som bort vinna, men icke vunnit kommissionens eller Kungl. Maj:ts beaktande, är däremot, att Umeå under en stor del af året äfven har sjökommunikationer, hvartill Östersund ej har någon motsvarighet. Denna omständighet torde betyda något mer än det af kommissionen framhållna företräde i fråga om *vacker utsikt*, som platsen å Frösön lär hafva framför området invid Umeå, hvilket kommissionen emellertid också tillerkänner denna förmån, ehuru i mindre grad.

Kommissionen vitsordar, att *bägge* områdena äro *mycket* lämpliga såväl med hänsyn till belägenheten i förhållande till de närmaste omgifningarna, grundens beskaffenhet, lutningsförhållanden, skyddadt läge, spillvattnets afledning m. m., men framhåller, att området på Frösön innefattar en betydligt större areal af fruktbar odlad jord, under det att, enligt kommissionens påstående, »vid Umeå endast några få hektar odlad jord kan erhållas, och nämnvärd möjlighet till nyodlingar saknas». Mot detta påstående måste en bestämd gensaga inläggas. Vid Umeå saknas hvarken tillräcklig odlad jord ej heller möjlighet till önskliga nyodlingar. Jag förstår icke, huru kommissionen kunnat komma till det nämnda resultatet.

Kommissionen uppgifver vidare, att vid Umeå en reningsanläggning med s. k. septic tank skulle erfordras. Enligt hvad jag af sakkunnige och med ställets läge och förhållanden fullt förtrogna personer inhämtat, är vid spillvattnets ledande till den närbelägna älfven ingen sådan anläggning behöflig.

Hvad som i synnerhet synes hafva bestämt kommissionen att förorda platsen vid Östersund är den uppfattningen, att tillgången till dricks- och hushållsvatten i tillräcklig mängd skulle vid Umeå vara mindre säker. »Det synes», säger kommissionen, »ovisst, om vid Umeå vattenfrågan kan lösas på ett tillfredsställande sätt, och i alla händelser blifva kostnaderna härför större än i Östersund». Nu förhåller det sig emellertid så, att vattenfrågan i Umeå icke blott kan fullt nöjaktigt lösas, utan ock att denna lösning kommer att minska i stället för att öka kostnaderna vid hospitalsanläggningen. Stadens vattenverk har hittills fått sitt vatten från Tafvelsjön. Det industriella etablissemang, som förut jämte Umeå stad hade rätt till vattnet från denna sjö, är nu nedlagdt, och staden kan lätt förvärfva hela vattenrätten. Men oberoende däraf kommer med all säkerhet med snaraste en praktiskt sedt obegränsad tillgång till utmärkt vatten att beredas från en annan sjö, den s. k. Piparebölesjön, som ligger omkring 50 meter högre än stadens mark. En kommitté är tillsatt för ordnandet af denna sak, som af flera skäl icke kommer att fördröjas. Staden

blir då i stånd att förse hospitalet med vatten vida öfver dess behof, och det lider intet tvifvel, att vid aftal om vattenleverans staden kommer att medgifva en rabatt, hvarigenom den årliga vattenafgiften för hospitalet blifver afsevärdt lägre än driftkostnaden för det vattenverk, som kräfvades för ett hospital å Frösön, jämte räntan å den betydliga anläggningskostnaden, hvilken kostnad ju också för Umeåhospitalet helt och hållet försvinner.

Att Umeå stad, om hospitalet förlades dit, vore villig att utan ersättning afstå både mark och växande skog och att alltså den beräknade kostnaden härför komme att bortgå, tror jag mig kunna utan risk försäkra.

Då härjämte de till 40,000 kronor upptagna posterna för anläggning af septic tank och uppförande af vattentorn bortfalla och då icke vid Umeå förekomma några väganläggningar, under det kostnaden för sådana (jämte schaktning och planering) för hospitalet å Frösön af öfverintendentsämbetet beräknats till 30,000 kronor, så är det ju tydligt, att, äfven om material- och arbetspriser vore lika på bägge ställena, en hospitalsanläggning vid Umeå blefve — icke, såsom kommissionen yttrar, nära 80,000 kronor dyrare än om hospitalet förlades till Frösön, utan — tvärtom högst betydligt billigare. Därtill kommer, att äfven arbets- och materialpriser otvifvelaktigt ställa sig billigare i Umeå än i Östersund.

Då den af Kungl. Maj:t åberopade utredningen, enligt hvad jag tror mig hafva visat, är vilseledande och då så väl lämplighets- som, framför allt, de i dessa tider synnerligen beaktansvärda sparsamhetsskälerna tala för det föreslagna hospitalets förläggande till Umeå, får jag härmed föreslå,

att Riksdagen måtte, med afslag å Kungl. Maj:ts framställning om beviljande af anslag till ett nytt hospital å Frösön, besluta, att det föreslagna hospitalet skall förläggas till Umeå eller lämplig plats i denna stads närhet, samt hos Kungl. Maj:t anhålla om framläggande af kostnadsförslag till sådan anläggning.

Stockholm den 26 januari 1909.

Albin Ahlstrand.